

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

V. De Professione Religionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

10 ten Constitutionibus ad verari possunt, extendi, docent Laiman *Lib. 3. tract. 5. cap. 7. n. 11.* & Regularis Institutionis Magistri praestantissimi, Rodriguez *q. cit. art. ultimo & Donatus cit. Tract. 7. q. 10. n. 2.*

ARTICULUS V.

De Professione Religionis.

SUMMARIUM.

71. Professionis nomen latè,
 72. Vel strictè sumi:
 73. Et emitti potest expressè vel tacitè.
 74. Expressè voce, scriptò &c.
 75. Tacitè deferendò habitum vel exercendò actus proprios professi.
 76. Ut tacita inducatur habitus auctoritate superioris assumi:
 77. Scienter ac sponte,
 78. Et proficendi animò deferri debet.
 79. Professioni tacita etiam post Tridentinum:
 80. Vix tamen in Societate JESU est locus.
 81. Professio ut valeat, à persona capace,
 82. Voluntariè ac liberè,
 83. Nullique injusto metu,
 84. Neque alienà, sed proprià voluntate emitti debet.
 85. Destructo in Monasterium non habet vim professionis.
 86. Metu Religionis incusso extortam valere, affirmantium.
 87. Et negantium verior Opinio.
 88. Professio exigit Pralati acceptationem.
71. **R**eligiosus quis verè ac propriè sit non susceptione habitus; sed ipsà alicujus à fede Apo-

stolica approbatæ Regulæ professione, *c. Porrectum 13.*

Professionis autem nomen latè vel strictè sumi potest. Latè sumptum significat actum, quò homo fidelis in ejusmodi aliquo ordine Religioso, voluntariè editis perpetuæ Paupertatis, Castitatis & Obedientiæ votis, se Deo ac Religioni tradit, interveniente Prælato vel ex istius commissione aliò, illam sui traditionem Dei & Religionis nomine acceptante, *c. Ad Apostolicam 16.* quò sensu Professio dici queunt & sunt etiam Societatis JESU Scholastici & Coadjutores nondum Formati; licet emiserint, vota tantum Simplicia, voventem obligantia Religioni, quin vicissim ista, ad eum perpetuò retinendum & alendum obligetur, Suarez *Tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 1. à num. 9.* Strictè acceptum denotat contractum mu-

Posteriori modò & propriè sumpta 73.
Professio, vel Expressa vel Tacita est, *c. Religioso 21. §. fin. de Sent. excom. in 6.* quarum illa ferè verbò vel scriptò, vel utroque simul emitti solet; licet etiam

74. nutibus atque aliis ejusmodi signis externis, illam traditionem personæ & istius traditionis acceptationem, mutuamque obligationem significantibus, edi possit: nisi in aliqua Religione specialiter, verba aut scriptura vel, ut in Societate JESU p. 5. Constat, cap. 3. utraque simul exigantur, Sanchez Lib. 5. Moral. cap. 3. n. 4. cit. Suarez cap. 22. à n. 12. & Palao
75. *Tract. 16. disp. 2. p. 5. n. 1.* Ista sive Tacita inducitur exercitiis actuum professis propriorum, sive de Jure ipsis solis competentium: ut, si quis Novitiatûs annò exactò assumptis & per triduum gestavit habitum, professis proprium & à Novitiorum habitu colore, formâ, signò aliquò vel benedictione distinctum, c. *Ad nostram* 8. c. *Super eo* 9. c. 1. *pr. in 6.* Vel, ubi Novitii cum professis solis (non etiam aliis) communem & indistinctum habent, ejusmodi habitum gestavit per integrum annum, c. *Ex parte* 2. c. 1. cit. §. *Quod si* & *Clement. Eos qui* 2. hâc Rubr. vel, si Professionis habitum assumens (etiam triduo nondum exactò) exerceat actum proprium Professorum, v.g. suffragium in capitulo ferat, vel in sacrificio Missæ, ut alicubi solæ professæ solent, panem offerat, c. *Vidua* 4. ubi Gonzalez n. 11. Ratio est; quia hujusmodi gestatio & exercitiis actuum factum præsumitur animò & intentione Religionem solenniter profitendi, sèquæ isti perpetuò obligandi; ut, si gestationi vel exercitiis illi non præmittatur protestatio, quòd aliò quàm profitendi animò fiat, in contrarium probatio directa non admittatur, ut in c. *Ex parte* cit. cum Glossa V. *Per annum* Joan. Andr. n. 1. & Barbosa n. 2. advertit Pirrhing *ad hanc Rubric.* n. 108.
76. Neque, ut primò intuitu videri potest, cum hac explicatione Professionis Tacitæ pugnant antè dicta de Professione in genere: & quòd ista, cum sit Contra-
- ctus reciprocos mutuamque obligationem inducat, exigat consentum non solum profitentis, sed etiam Religiosæ: istius autem consensus & acceptatio in explicata Professione tacita desideratur, quia hoc verum non est; cum, ut illi habitus gestatione & actuum exercitiis professio tacita inducatur, accedere oportet consentum Prælati, eam Dei & Religionis nomine approbantis & acceptantis; ideòque ad ejusmodi Professionem intendendam à DD. requiratur Primò; ut Novitius deferens habitum, cum assumpserit autoritate & consensu Prælati vel alterius superioris, qui eum ad Religionem admittere potest, vel saltem eo sciente & patiente; quia istius consentum exigat Professio expressa; ac proinde etiam nota; cum eadem ratio utriusque sit, & tantum plus non operetur quàm expressam, arg. l. *Cum quid* 3. ff. de Ret. cri. de normit. in c. *Vidua* cit. n. 5. Sylvester V. *Religio* 3. q. 19. pr. & Sanchez cit. Lib. 5. cap. 3. n. 14. Secundo; ut illum debeat vel ejusmodi actus exerceat scienter, ut nòrit habitum & ejusmodi actus professis proprios, per eosque tacitam Professionem induci; cum enim errant, ac proinde ignorantis, nullus sit contentus. l. *Si per errorem* 15. ff. de Jurisdic. illa gestatione & horum exercitiis, cum ea ignorantia factò, profiteri voluisse non intelligeretur, Sylvester cit. q. 1. n. 7. *Secundo*, Navarrus Comment. 4. de Regal. n. 73. *Et* cit. Sanchez n. 16. Tertio; ut faciat sponte, hoc est, nullà vimetione actus, c. *Vidua* cit. ubi, *Si sponte voluntati Deo obtulerit*; cum enim vis & metus irritet professionem expressam, c. 1. de *Is, qua vi meritorie causâ*, multò magis tacitam irritabit, ut ex omnium sententiis rectè arguit cit. Sanchez n. 15. Quarto; ut habitum deferat vel actus illos exerceat, verò ziti-

verò animò Professionem emittendiscum, si se merè negativè, hoc est, nec profitendi neque non profitendi animum haberet, ex defectu animi seu consensùs professio non induceretur in foro interno, cit. Navarrus n. 75. Sanchez n. 17. In Interno, inquam; quia in externo, qui Religionis habitus debito tempore gestavit, seque immiscuit actibus propriis professorum, verum profitendi animum habuisse censetur præsumptione Juris & de Jure; ut postea contrarium etiam juramentò probare volenti audientia denegetur, c. Vidua cit. ubi Panormit. n. 5. Fagnanus n. 30. & Gonzalez n. 10. Unde

79. Dubium oritur, an professioni Tacite locus sit post Tridentinum. Usus ejus rarissimus, & potissimum esse in Professionis expressè, sed invalidè, emissæ ratificatione, advertit Sanchez cit. cap. 3. n. 13. Quod licet verum, absolutè tamen ei locus etiam extra hunc casum est: dummodo fiat decimò sextò ætatis & integrò probationis annis exactis; quia Tridentinum de tacita Professione specialiter nihil statuit; ac proinde eam reliquit dispositioni Juris antiqui; cum generale sit, casum in novo omisissum, sub antiqui Juris dispositione remanere, l. Commodissimè 10. ff. de Lib. & posth. Quare, si quis post legitimam ætatem & integrum probationis annum expletum gestaret habitum proprium professorum & à novitiis distinctum, aut exerceat actum, de Jure vel consuetudine solis professis competentem, tacitam Professionem censetur emisissè, Rodriguez tom. 3. Regul. q. 17. art. 1. & Sanchez cit. cap. 3. n. 36. & Palao Trañ. 16. disp. 2. p. 1. n. 8. qui tamen & meritò

80. Excipit Societatem JESU: in qua, extra casum ratificationis expressæ nulliter emissæ, locus non est tacitæ Professionis; cum de editæ in ea professionis sub-

stantia sit, ut ex scripto publicè legatur, p. 5. Constit. cap. 3. Vota etiam simplicia, quomodo extra ratificationis casum tacitè edi possint, non apparet; cum in Societate per ejusmodi vota incorporatorum nullus proprius habitus nullique proprii actus, & nullum etiam certum tempus determinatum sit ad illà, hòc ipsò; quòd ex superioris voluntate valeant differri, secundum Examin. Gen. cap. 1. n. 12. & p. 5. Constit. cap. 1. in fine: neque etiam sit præscriptum, an quis ad Scholasticorum, Coadjutorum vel Professorum gradum sit admittendus, ut cum Suarez tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 3. cap. 8. à n. 3. observat cit. Palao n. 10.

Porro ad Professionis, tam tacitæ 81. quàm expressæ, valorem tria potissimum à DD. exiguntur. Primò; ut persona eam emittens sit ejus capax, sive nullo Jure à Religioso statu removeatur. Quæ autem ejus incapaces sint à n. 2. est explicatum.

Secundò; ut ea sit voluntaria & libera, non solum ab errore & ignorantia, c. Sicut 15. hanc Rubr. & l. Si per errorem cit. sed etiam à vi metùque ad ipsam extorquendam injustè etiam indirectè incusso, c. 1. de Ita, qua vi metùse caus. cum, sicut carnale, c. Cum locum 14. c. Veniens 15. Et. de Spons. & Matr. sic & spirituali matrimonium, quod Religiosa professione contrahitur, injusta vi metùse extortum ipso Jure irritum sit, c. 1. cit. & can. Praesens, 30. q. 3. Ratio est; quia per hoc novus & valde difficilis, ex natura sua perpetuus, atque immutabilis status suscipitur non minus, quàm per matrimonium carnale; ac proinde non minorem, quàm hoc exigat libertatem, ut jam dictum Lib. 1. Tit. 40. à n. 35. & 43. ubi idem dictum de votis Religionis simplicibus, post Novitiatus biennium emissis in Societate JESU.

Istam tamen Professionis libertatem non pa-

non parùm dubiam faciunt varii casus, quibus ea voluntate alienâ & aliquando etiam ab invitis ex ipsa Juris dispositione editur; sic enim Primò, liberi adhuc impuberes Religioni offerri possunt à parentibus, juxta decretum Concilii Toletani IV. *Monachum enim aut paterna devotio aut propria professio facit*, textus est *can. Monachum*, 20. q. 1. & *c. Cum virum* 12, hâc Rubr. Secundò, conjux, qui in consortis sui Religiosam professionem vel sacram Ordinationem liberè consentit, & incontinentis vitæ suspensionem præbet, Religionem ingredi & profiteri cogitur, *c. Uxoratus* 8. de *Convers. coniug.* Tertio, voventes Religionem, ad eam promissionem per actualem ingressum implendam, compelli possunt, *c. Consulti* 20. Quarto, clerici, imò etiam laici mares ac feminae gravium, præsertim carnalium, excessuum rei olim in Monasteria, etiam invitissimi, ex Juris præscripto detrubebantur, *can. De lapsis*, 16. q. 6. *c. Pervenit* 2. de *Adult.* *c. Inter* 10. in *sine*, de *Purg. Canon.* & *c. Tue* 6. de *Pœnis*.

83. His tamen non obstantibus Regulæ instar receptum est, sicut carnalis, sic & spiritalis conjugii, per Professionem initi, contractum, vi metùque injustè incusso extortum, irritum esse; ut adeò mirum non sit; quòd S. Synodi Tridentinæ PP. ut ejus plenæ libertati consulere, *Sess. 25. cap. 8. de Regular.* anathemati subji- ciant *Omnes & singulas personas, quæ quomodocumque coegerint aliquam virginem vel viduam aut aliam quamcunque mulierem invitam, præterquam in casibus in Jure expressis, ad ingrediendum Monasterium vel ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis vel ad emittendam Professionem; quique scientes eam non sponte ingredi Monasterium aut habitum suscipere aut professionem emittere, quò- quò modò eidem astiti vel presentiam vel*

consensum vel auctoritatem interposuerint. Quò decreto in eos, qui inter- nas ad ingressum cogunt, lata excom- municatio extendenda non est ad eos, quia Religiosis ingressum & professionem mares cogunt; quia feminae coactionibus magis obnoxia & adversus eas min- tutæ ac potentes sunt, quàm mares: licet, qui hos cogunt, graviter peccent, eor- que coactione extorta professio irrita sit, Suarez *disp. 23. de Conjuris* 17. n. 1. Sanchez *Lib. 4. Moral. cap. 4. & Pæno Tract. 29. disp. 3. p. 37. n. 8.*

Casus, quibus plenæ libertatis in- proficiente necessitas impugnetur, vel speciem majorem, quàm vim habeat. Primus; quia, licet verissimilis sit, esse impuberes, sicut Baptismo, sic etiam Mo- nasterio offerri à parentibus potest: ut eorum oblatione tenerentur stare: neque Monasticâ professione delectari ad se- culum reverti sine infamiae nota possent, ut in *c. Cum virum* cit. eruditè notat Co- zalez n. 6. ad evitanda tamen incommo- da, quæ ex hujusmodi liberorum aliquando- latis inconsulta oblatione frequenter or- iuntur, cum tempore & post seculum veni- Ecclesiastica ordinatione sanctum est, ut à parentibus ita oblato ad seculum redire possent, *c. Cum simus* 14. & in Monasteriis persistere non cogentur: nisi illam im- puberes, pubertatis annos affecti, expressè vel tacitè ac sponte ratam habuissent: licet, donec annos illos implerent, in Mo- nasterio perseverare tenerentur; quò in ætate pupillari quoad vitæ rationem go- vernationemque parentum voluntati sub- jicerentur, Fagnanus in *c. Cum virum* cit. n. 34. & Pirrhing *ad hanc Rubr.* n. 51.

Secundus; quia, præterquam quæd- casus Jure expressis sit, eò uxor in ma- riti sacram Ordinationem vel professio- nem liberè consentiendò, ad Religiosis ingressum & professionem se ipsa obligat

vit in eventum, quo incontinentis vitæ præberet suspensionem; ac proinde ad quod se obligavit, sicut casu tertio, qui Religionem vovit, uti &c, qui alteri matrimonium promisit, votum & promissionem suam iuste, non iniuste, cogitur ad implere.

85. Quartus & ultimus casus etiam Jure specialiter est expressus: eoque criminosis in Monasteria invitati quidem, sed iuste detruduntur. Accedit; quod ipsi in Monasteria detrudantur non; ut edita Religionis professione monachi etiam invitati fuerint; sed; ut iis quasi carceri inclusi & à peccandi occasione remoti penitentiam agant sub Regula monachorum, ut in c. 1. notat Gonzalez n. 10. & Lib. 5. Tit. 37. n. 28. statuetur. Hòc loco

86. Dubium non leve est, an professionem etiam irritet metus, ad eam Dei & Religionis nomine acceptandam Prælato vel Capitulo incensus, quod Suarez Tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 4. n. 17. & Palao Tract. 16. disp. 5. p. 2. §. 2. negant, eò præcipue nixi fundamentò; quod metus, sicut carnale, sic & spirituale hoc matrimonium sive professionem Religiosa irritet Jure solum Ecclesiastico, quò ista irritata solummodo reperitur ob metum incensum Novitio illam emittenti: & de isto dispositum ad Prælatum vel Capitulum nequeat extendi; cum Jus actum aliquem vg. matrimonium, aut professionem irritans tanquam odiosum à persona & casu expresso ad non expressum extensionem non patiat, arg. Reg. Odium. 15. in 6.

87. Sed fundamentum hoc solidum non est; quia Jura, per quæ matrimoniorum vel professionis libertati consulitur, ut sunt, quibus matrimonium aut professio metu extorta irritantur, prodita principiter sunt favore publici statùs Politici ac Religiosi; quod, matrimonia & pro-

fessiones liberè ac sponte iniri, ipsorū utriusque plurimum interfit, ac proinde favorabilia potius, quàm odiosa censerì debeant, arg. c. Si diligenti 12. de Foro compet. & l. Sunt persona 43. ff. de Relig. & sumpt. fun. Quare meliori ratione, professionem metu, eam admittenti non minùs quàm emittenti incensò irritari, cum Lessio Lib. 2. de J. & J. cap. 41. n. 6. defendit Donatus Tom. 2. Prax. Regul. p. 2. Tract. 11. q. 8. an. 3. quòd, sicut matrimonium carnale, sic & spirituale initum per professionem, juxta dicta, sit contractus mutuo consensu initus & ultro citroque obligatorius; cum, sicut profitentis, sic Religionis sive Prælati istius nomine eam admittentis consensum exigat, c. Porrectum 13. & c. Ad Apostolicam 16. & ex natura sua, sicut profitentem Religionis, sic istam ipsi instar matrimonii carnalis perpetuò obliget; ac proinde, ut inter contrahentes æqualitas servetur, spontaneo & à vi metùve absoluto utriusque consensu debeat iniri. Cui rationi non parum roboris addit; quòd à matrimonio carnali ad spirituale, & vicissim Jure approbatum sit argumentum, c. Inter 2. de Translat. Episc. & c. Cum inter 21. de Elect. & de correlativorum uno dispositum ad alterum; adeoque à sponso ad sponsam, & de proficiente dispositum ad Religionem & istius nomine illum admittentem porrigatur, cum ratio, ut inter hos, eadem est utriusque, ut cum Everardo Loco à Correlat. eruditè ostendunt ipsimet Suarez Lib. 6. de LL. cap. 4. n. 7. & Palao Tract. 3. disp. 5. p. 3. §. 4. num. 9.

88. Tertio, ad professionis valorem exigitur; ut ea ab aliquo ad id potestatem habente, vg. à Prælato sive superiore, vel ex ejus commissione ab alio, Religionis nomine expressè, vel saltem tacitè, hoc est, ipsò factò vel signò aliquò acceptetur, K k k k ut col.

ut colligitur ex c. Porrectum cit. ibi, Et reipsa ab Abbate, & c. Ad Apostolicam 16. ibi, Qui professionem emisit, Abbate per se vel alium acceptante. Ratio clara est; quia professio juxta dicta, est contractus reciprocus, per quem, sicut professus se tradit & perpetuo obligat Religioni, ita vicissim ista se obligat ad eum retinendum & juxta proprium Institutum tractandum; ac proinde in ejus emissione necesse est intervenire aliquem, qui Religionem repræsentet, & hanc ipsi mutuo obligandi habeat potestatem, Glossa in c. Porrectum cit. V. Monachum, ubi Hostiens. n. 13. Panormit. n. 10. Navarrus Comment. 4. de Regul. n. 74. & Sanchez Lib. 5. Moral. cap. 4. n. 62.

ARTICULUS VI. De Professionis Rati- ficatione.

SUMMARIUM.

89. Professio nullitatis arguenda est intra quinquennium:
90. Secus ratificata presumitur.
91. Non tamen in foro animæ ratificatur sine novo consensu.
92. Post quinquennium reclamans non auditur:
93. Nisi causa nullitatis perpetua sit,
94. Vel in integrum restitutio petatur.
95. Ratificatio scientiam nullitatis ex parte Professi,
96. Et ipsius etiam Religionis exigit.
97. Quæ in hac generalis & indeterminata esse solet:
98. Et in illo esse potest.

89. **R**atificationum conditionum si in actu Professionis aliqua desideretur, & ista à persona incapace vel non liberè emissa, vel à nemine, aut ab aliquo potestate non habente admitta sit, professio irrita est; ut,

compertâ, & coram Prælato vel alio superiore suo Ordinario sive Episcopo, in cujus diocesi Monasterium est situm, probatâ causâ nullitatis, professus ad seculum redire, vel à Religione dimitti possit: nisi ab eo expressè vel tacitè, hoc est, per collationem habitus aut exercitium alii professorum proprii, aut quinquennium in Religione perseverantiam sine reclamatione, esset ratificata; post quinquennium enim jam exactum, eam per se vel metumve vel ante legitimâ aetatem emissam, vel propter simile quid, v.g. defectum consensûs vel integri anni probationis, vel personæ eam acceptandi potestatem habentis defectum, invalidè emissam prætendens amplius non auditur, ut decreto S. Synodi Tridentini sess. 24. cap. 19. de Regul. Cujus saluberrimi & Religionibus utilissimi decreti ratio non est; quod à Professione resiliendi eamque impugnandi jus quinquennii præscriptum tollatur: sed; quod toto illo tempore non possit, non reclamans professionem per invalidè editam ratificasse præsumatur, præsumptione Juris & de Jure, directam probationem in contrarium non admittente fere, sicut ex diutina, sive eadè dimidiò annò continuata, cohabitatio conjugum purgatur metus, & matrimonium propterea invalidum ratificatur. Ad id 21. de Sponsal. & matr. & inter sponsos de futuro intercedens copula defectu conjugali admittit præsumitur, ad quæ fidem 30. Rubr. cit. Navarrus Comment. 4. de Regul. n. 73. Sanchez Lib. 7. de Matr. disp. 37. n. 9. & Donatus Tom. 2. p. 2. Tract. 12. q. 7. n. 1. Unde h. d. d. Inferunt, eum, qui revera professus nem suam novò consensu positò nunquam ratificavit, post quinquennium illud & quantumcunque tempus transactum, cessante scandalo & causis coram superiore & Ordinario non deductis, fugam arripere & Religio-